דעם לעזערס ווינקעל

רעדאקטאר „דער אידישער זשורנאל"!

ענטפערענדיג אויף אייער עדיטאריעל אין „אידישען זשורנאל" פון 19 אויגוסט 1926, וועגען דער טראגעדיע פון פאריערס יוניאן, ווילען מיר אייך מודיע מאכען אויף אייניגע נקודות פון ערלעכערטע פונקטען אין אייערע אויפסעץ.

„עס איז א גרויסע איבערראשונג פאר אונז צו זעהען אז אזא זעלטענע אידישע צייטונג ווי אייערע זאל אויפגעלייגט צו דרוקען אן עדיטאריעל אין אלגעמיין די פאקטען זענען נים ריכטיג. דאס וואלט לייכט געקענט פארמידען ווערען אויב אויך פריהער אנגעפרעגט ווערען אין אונזערע יוניאן, אויב די קלאגען זענען אמת אדער פאלש. ווייל מיר האבען נאך קיינמאל קיין מורא נים געהאט פאר אויפלכער עס איז אונטערזוכונג וועגען אונזערע האנדלונגען.

מיר וועלען ענטפערען אויף אייערע קלאגען, על ראשון — ראשון און על אחרון — אחרון.

איהר זאגט אז די יוניאן ווערט געפיהרט פון קאמוניסטען. ווילען מיר אייך פרעגען אויף דעם ענטפערען אז די טראגעדיע פון פאריערס יוניאן איז נים קיין אידישע ארגאניזאציע. עס זענען פאראן דריי לאקאלס — נומערען 35, 40 און 65, די לאקאלס 35 און 65 באשטעהען פון קריסטען און דער לאקאל 40 איז פאר מיר נים בעוואוסט פאר דער באהויפטליכקייט פון די אידישע מעבערס, כדי זיי זאלען קענען פאראהנדלען אלע אנגעלעגענהייטען

איז יאהר 1919, אונטער דער הערשאפט פון פעטלוראן.

צוויי מאל איז פעטלורא מיט זיינע קאזאקען אנגעפאלען אויף זיטאמיר.

דאס ערשטע מאהל איז געווען שבת כ' ארח שני, אין וועלכען עס איז געפאלען 180 קרבנות.

דאס צווייטע מאל איז שוין געווען אין חנוכה נישן, אויב איך האב קיין טעות נים, איז דאס געווען אום פסח אין ס' יום טוב פון "זכן חרותנו", דער פריחלינג מיט זיין צויבער און מיט זיין פראכט איז געקומען, די פעלדער און די בוימער בליהען, די זון האט מיט איהרע גאלדענע שטראהלען נעקושט און געווארעמט די וועלט, די שוואלבען האבען אנגעזעצט אין דער לופט די בשורה פון חג האביב, עס איז פרעהליך איבעראל — און דא האט דער שוחט נעקוילעט . . .

דאן איז געפאלען 317 קרבנות, א חוץ וואס עס זענען געווען פארוואונדעטע און געשענדעטע אידישע טעכטער, וועלכע זיינען פארבליבען קריפעלס אויף אלע זייערע יאהרען.

עס איז נים געווען איין בית אשר אין שם מת!

מיין פעדער איז ארעם צו בעשרייבען די שרעקליכע סצענען, וואס די בעסטיעס, אין געשטאלט פון מענשען האבען געטאן. עס איז געווען א וואקבאנאליע פון טויטען, פיינינען, שענדען, ראבעווען און מומשען די מארטירער מיט ענגים קשים. זיי האבען געהאט דאס גרעסטע פארגעניגען זעהענדיג די קאנוואוליסיעס פון מענשענס נפשות . . .

אין דער היסטאריע וועט זיין נאמען פארשריבען ווערען מיט בלוטיגע אותיות צווישען די רוצחים פון גזירות ת"ח ות"ט, כמעלניצקי, גאנטע, זאליניאק און טארקווענמארע, דער גרויס אינקוויזיטאר.

איך וועל נאר שילדערען א פאר בילדער, וועלכע איך געדענק, וועלכע ווערען געבען א בעגריפע מיינע ברידער פון דער זייט ים, וואס האבען מיט זיערע אויגען נים געזעהען די מלאכי חבלה וואס עס איז ביי אונז אויף אוקראינע פארגעקומען פאר יענער צייט און וואס מיר האבען איבערגעלעבט . . .

עטליכע קאזאקען זענען ארייגגעלאפען אין הויז פון קארסטאשאווער צדיק ר' משה'לע זצ"ל און האבען געטראפען זיין עלטסטען זוהן א בחור'ל פון 18 יאהר אהר'לע טווערסקי, ער איז דאמאלס געשטאנען מיט די תפילין און גערעדעט, האבען זיי איהם אריינגעשאסען עטליכע קוילען אין קאפ, אז ער איז באלד געפאלען טויט אויף דער שוועל, און עס האבען זיך אויסגעמישט צוזאמען דער מארך פונ'ם קרוש'ס קאפ מיט די פסול'ע פרישות...

ווייטער איז דא ביי אונז אין שטאדט צוויי מענשען די ראשי המדברים, ר' משה שלאסבערג ז"ל און ר' מרדכי זאלאטאווסקי דער משולח פון זוויהיליער ישיבה וואס דער גרינדער איז געווען דער פאלטאווער עלוי הגאון ר' יואל שארין שליט"א, וועלכע נעפינט זיך יעצט אין קאדעיץ, פוילען. דער משולח פלעגט שטענדיג זיך אויפהאלטען ביי ר' משה שלאסבערגען. אז עס איז געווארען דער אומגליק, האבען זיי גערעכענט זיך ראטעווען דאס לעבען, וואס זיי וועלען לייפען באהאלטען זיך אין האספיטאל צווישען די מראנקע, אפשר וועלען זיי ניצול ווערען. צום סוף האט מען זיי אויפ'ן וועג געהרג'עט מיט מיתות משונות . .

מען קען זאגען אויף זיי דעם פסוק וואס דוד המלך האט געזאגט אויף שאול המלך יהונתן: "הנאהבים והנעימים בחיים ובמותם לא נפרדו" . .

אלע מענשען האבען זיי געפיהרט אויף קיעווער נאס אין גובערנאטארס הויף דארטען האט מען זיי ביז איינעם אויסגעשאסען.

איך מוז דא דערמאהנען מיינעם א קאזין, א בחור פון 27 יאהר נחום עפשטיין יונג און שעהן, א מענש פול מיט לעבען, וועלכער איז נאר געווען א ציוניסט, האט מען איהם חושד געווען פאר א קאמוניסט און האט איהם געטויט מיט אן אכזריותדיגען טויט. מען האט איהם צורשונדען דאס נאגעע פנים, דעם צלם אלהים . . .

די ישיבה בחורים פון האווארעדאר קער ישיבה זענען נצול געווארען טאקע בדרך נס, זיי האבען געציינט אז זיי טראגען אונטער זייערע קליידער ציצית . .

דאס בלוט האט געזארען פונקט ווי דאס בלוט פון זכריהו הנביא, ביז עס איז געקומען דער העלד שלום שווארצבארד און האט איהם געטויט ווי א פגר. די השגחה שענקט נים.

געבענשט זאל זיין די האנט, וועלכע האט באוויזען דער וועלט, אז עס גפינט זיך ביי אונז אויך מענשען, וועלכע פאדערען: בלוט פאר בלוט!

אין שלום שווארצבארד'ס נשמה איז פאראן א ניצוץ פון פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, וואס האט נקמה גענומען פון זמרי בן סלוא, וועלכער האט דערמיט אומגעקעהרט גאטס צארען פון די אידען, לכן אמור: הנני נותן לו את בריתי שלום!...

איך גלויב, אז איהר וועט מיר ערלויבען פאראן אין אייער ציטונג פאר מיין ברעף.

מיט דרך ארץ,
משה יצחק נאבעלסקי
סענט טאמעס, אנט.

דער זומער איז שוין אוועק

און דער לעהר־סעזאן הויבט זיך ווידער אן

אידישע און העבריאישע לעקציעס פאר קינדער און ערוואקסענע ווערען געגעבען פון א גראדואירטער סטודענטין פון א העבריאיש־אידישער גימנאזיום, און אן ערפאהרענע לעהרערין.

טעלעפאנירט פאר ווייטערדיגע אינפארמאציע:

שרה ריינוויין

דזשאנקשין 2018, אדער אין דער־דאקציע פון זשורנאל, עדעלייד 3967

צו פאררענטען

א גרויסען שעהנעם ליכטיגען סטאר, מיט דאבעל פענסטער, 30 ביי 50 פוס, גוטער געגענט, ביליג רענט, פאסיג פאר עניי־זינענס. פרעגען אין „זשורנאל" אפיס, 253 קווין וועסט.

טעלעפאנס עדלייד 3967
4517

אלע ווייסען אז

חזן קאפלאן ניט אנשורענס פאר פייער, בארגלערי פלייט גלאסס עקסידענט און סיקנעס אטאמאביל, און לייף פאליסעס

פון די בעסטע קאמפאניעס פאר די קלענסטע פרעמיאומס און לייכטע באהלונגען. ווענדעט זיך צו

M. Kaplan & Son
Crown Life Building
Yong & Colhourne sts. Tel. Elgin 5893
Res. 458 Brunswick Ave.
Tel. HIL. 8332

צו פאררענטען א גרויסען ליכטיגען פלעט

פאסיג פאר ליכטע מאנופעקטשר רינג אדער סטארעדזש. אין בעסטען אידישען געגענט. פרעגען אין

זשורנאל אפיס

טעלעפאן עדלייד 3967

253 קווין וועסט

באדד אף עדיוקיישאן
טאראנטא טעכניקאל סקולס
טאג קלאסען אפען סעפט. 17טען
סענטראל טעכניקעל סקול
הארבארד און ליפינקאט סטריטס.
ריווערדייל ברענטש
טעכניקעל סקול
גרינוואוד עווענוי
רעגיסטרעציע וועט זיך אנהייבען
מאנטאג, אויגוסט 30־טען
רעגיסטרירט זיך פריה
W. R. FLETT
טשערמאן אדווייזארי אינדאסטריעל קאמיטע
W. W. PEARSE
ביזנעס אדמיניסטראטאר און סעקרעטערי טרעזשורער.

---

4 זאכען 4

געווינט איינס פון די 4 ארטיקלען און העלפט דעם פאלקס פאראיין צו קויפען אידישע ביכער פאר די אידישע קראנקע אין די האספיטאלס.

1) א סעט דאזשערס סילווער
2) א סעט דישעס
3) א שפת לייכטער
4) $10 אין גאלד

א ראפעל טיקעט קאסט בלויז 25ס.

בילעטען צו באקומען אין פאראיין אפיס, 26 סיסעל סטריט, ווי אויך ביי די מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע.

בקיין חזן וולאדאווסקי

אין אנשטענדיג, ריין און פארזיכטיג

אלם מוהל

און מסדר קידושין.

אלע עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבאטראכט, ווייל דאס איז אין זייער איינענעם בענעפיט.

קאנטרי לייט קענען מיר אויף רופען אויף זייערע שמחות.

וואוינענד 62 ברזנזוויק עווענוי.
טעלעפאן טריניטי 1076.
פאר אויטע אומזיסט.

שיקט
בלויז אמעריקאנער דאלארס
נאך פילען, רוסלאנד, רומעניען א. א. וו. ווארך
דווארקינ'ס באנק געשעפט
און שיפסקארטאר
שנעל — זיכער — ביליג
רעד עסטיט אין ביזנעס עקזעקיוטיוו. פייער אינשורענס
525 דאנדעס וועסט, טאראנטא
טעלעפאן טריניטי 6744

דזשולערי דזשאנס

פון אלע סארטען, אלערליי מעראלס פריוואטע ווי אויך פאר מתנות ווערען געמאכט צו אָרדער, אדער ריפיירט, ביים באוואוסטען דזשולער

מ. העלער

750 קווין סט. איסט
טעלעפאן דזשעראַרד 7863
ניידיג פאקעט בוקס געפיקסט גוט און ביליג.

ווילדאנס
פליגען פעדס
די בעסטע פון אלע פליגען־טויטער. 10ס. און 25ס. א פעקעל ביי אלע דראגיסטס, גראסערס, און דזשענעראל סטארס.

אין די פארגאנגענע דריי יאהר, זענען צוויי הונדערט לערנערס צוגעקומען צו דער פאריערס טרייד, און אזוי ווי עס איז אבסאלוט אוממעגליך פאר דער פאר טרייד צו געבען ארבייט פאר אזוי פיעל אנפאנגער, מוזען מיר האבען אן ארביטס־פארשטענדיגונג אין אונזערע אנגרימענטס, ערלויבענדיג א געוויסע צאהל לערנערס א יאהר. ווען אין דיעזע שעפער איז ערקלערהרט געווארען א סטרייק איז געווען מיט דער כונה אז די אומשטענדען וועלען זיך דארטען פארבעסערען פונקט ווי מיר האבען עס אין אונזערע צוויי אסאסיאיישאנס אדער אין אונזערע ארגאניזירטע שעפער, און אויך צו פארקלערען דיעזע צאהל פון לעהר אינגלאך.

וועגען דער פראגע פון די אזוי גערופענע "גרינע" וואס ווערען נים אומגעקעהרט צוריק צו זייערע אלטע דזשאבס נאכדעם ווי די סטרייקס זענען געשליכטעט געווארען, קענען מיר אייך זאגען אז אלע אנפאנגערס זענען צוריק צוגענומען געווארען צו זייערע אלטע דזשאבס אדער מען האט זיי גענעבען אנדערע פלעצער מיט א גרעסערען געהאלט מיט איבער 50 פראצענט ווי זייערע פאריריגסטען זענען געווען אין צייט פון סטרייק. עס איז אבסאלוט פאלש אז עס איז געגעבען געווארען וועלכע עס איז געלט צו סטריירקערס אלס "שווייגי" געלט. נאר איין יונגער אינגעל וועלכער איז געווען זעהר ארים אז ארויסגעהאלפען געווארען פון דער יוניאן.

פארקעהרט ביי א מיטינג פון דזשאינט באארד וואס איז אפגעהאלטען געווארען מיטוואך, אויגוסט 18־טען איז איינשטימיג באשלאסען געווארען אז אין יערען שאפ וואו עס איז פארגעקומען א סטרייק, אפילו אין אזעלכע פאלען וואו עס איז געווען צו א גרויסע צאהל אנפאנגער, זאל יעדער איינער געשיקט ווערען צוריק ביי דער ענדע פונ'ם סטרייק, און מיר וועלען נאך טרייען צו קריגען פאר דיעזע אנפאנגער בעסערע פלעצער.

דיעזער ברעף איז נים געשיקט געווארען מיט א שלעכטער אדער פארקאסטישער כונה נאר איינפאך צו פארריכטען איינערע טעות'ן וואס דער שרייבער פון דעם עדיטאריעל האט געמאכט.

מיט דרך ארץ,
פ. איי. קווירדי,
ביזנעס פארטרעטער, טאראנטא דזשאינט באארד,
לאקאלס 35, 40, און 65.

פון דער רעדאקציע.

פון דעם לאנגען ברעף, וועלכען מר. קווירדי האט אונז צוגעשיקט אין ענגליש, לאזען מיר נאר אויס יענע זידעל־שטעלען אויף וועלכע מיר גלויבען אז מר. קווירדי האט זיי געשריבען אין א היציגען מאמענט, און אויף וועלכע ער האט זיכער אליין חרטה. נאך אלעמען דערגרייכט מען נאר נים מיט זידלעריי, און מיר האבען זיי דאריבער אויסגעלאזען.

וואס עס איז שייך דעם ענין גופא, ווייסט אפשר מר. קווירדי נאנץ גוט ווענען די קריסטליכע לאקאלס, אבער עס איז קיין סוד נים אז דער אידישער לאקאל שטעהט אונטערן דירעקטען קאנטראל פון דער קאמוניסטישער פארטיי, פונ'ם אידישען לאקאל, וועלכע מאכען פון דעם קיין סוד נים. אויב מר. קווירדי ווייסט נים פון דעם, אי זעט דאך נים אונזער שולד, נאר זיין איינענע.

דער קאמוניסטישער ביזנעס אגענט פונ'ם אידישען לאקאל, קען איהם זיכער באארגען מיט די דאזיגע פאקטען.

ווערטער רעדאקטאר:—

מיר, די פאציענטען פון וועסטאן סאניטאריום, שיקען אונזערע בעסטע וואונשען און א כתיבה וחתימה טובה צו אלע מיטגלידער פון דער דזשאנקשאנער טשאריטי סאסייטי און צו די וואס שטיצען איהר, פאר דער גוטער אר־בייט וואס די סאסייטי טוט פאר די קראנקע פון סאניטאריום.

יערען מאנאט גיבען זיי די קראנקע די בעסטע פרוכט און א דאלאר קעש יעדען קראנקען. זיי באהאנדלען די קראנקע זעהר ערעל און גרויסארטיג.

מיט דרך ארץ,
פאציענטען פון וועסטאן סאניטאריום.

ווערטער הער רעדאקטאר!

איך געפין עס פאר א גרויסען חוב פון מיר צו פארעפענטליכען די שוידעליכע פאגראמען, וועלכע זענען פארגעקומען אין זיטאמיר, וואהלינער גובערניע,

---

„געקויפט דריי—אלע צופריעדענשטעלענד"

Pease

„עקאנאמי"

FURNACE

באמערקט די ספעציעלע פיטשורס פון דיעזען אויסגעצייכענטען הייצונגס פלענט — דער פיעז לופט בלעסט, לאנגער פייער טרעווועל, דירערקטער דרעפט דעמפער, גרויסער דאבעל פיך טירען און וואירטיפעל שעיסער. מר. ע. פ. ווריים, טשארל סט., נאנאנאקווע, אנטעריא, שרייבט:

"... דאס איז דער דריטער פיעז פוירדייס וואס איך האב געקויפט. זיי זענען אלע געווען פולשטענדיג צופריעדענשטעלענד. דער לעצטער האט א סך אויסגעספערונגען איבער די פריהערדיגע, הויפטזעכליך אין קוילען איינשפארונג".

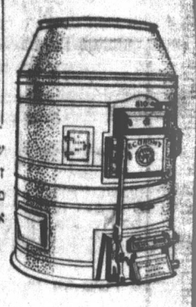

שרייבט פאר באשרייבונגען ליטעראטור. אונזער אינדשענירינג דעפארטמענט וועט זיין צופריעדען צו געבען אייך אן עצה אומזיסט וועגען אייער הייצונגס פראבלעם.

PEASE FOUNDRY COMPANY
118 און 120 קינג סט. איסט.
טאראנטא 2 אנטעריא.
טעלעפאן מעין 7000.

איצט איז די צייט

צו באזארגען זיך מיט טיקעטס פאר

סליחות, ראש השנה יום כפור און סוכות

צו הערען טאראנטאס באליבטען און באריהמטען עמוד קינסטלער

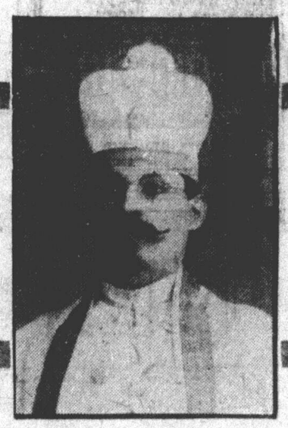

וועלכער וועט דאווענען אין

בית המדרש הגדול

חברת תהילים

מיקאל שוהל

ביילעטען פון $3 און העכער

חזן בערנארד

וולאדאווסקי

מיט א ריזיגען קינסטלערישען כאר איינשטודירט פון חזן זעלבסט

א קאמיטע זיצט יעדען אוועגט אין שוהל פון 7 ביז 10 א זייגער.

הרב פנחס גרויבארד פון שיקאגאר סעמינאר וועט ריידען ימים נוראים